

Farklı Branş Öğretmenlerinin Öğrenci Algısına Göre Etik Değerlere Uyma
Düzeylerinin Karşılaştırılması¹

Şaban ÜNVER¹, Seydi Ahmet AĞAOĞLU², Büşra TÖREN³

DOI: <https://doi.org/10.38021/asbid.999218>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yaşar Doğu Spor Bilimleri
Fakültesi
Samsun/TÜRKİYE

Öz

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin algılarına göre beden eğitimi ve spor (BES) ve din kültürü ve ahlak bilgisi (DKAB) öğretmenlerinin mesleki yeterlilik ve etik değerlere uyma düzeylerini değerlendirmek ayrıca karşılaştırmaktır. Çalışmaya Samsun'da bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 27 Ortaöğretim okulunun 5. 6. 7. ve 8. sınıfta öğrenimine devam etmekte olan 257 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu", Gündüz ve Coşkun (2012) tarafından geliştirilen "Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 21 paket programı kullanıldı. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamasının 11,96 yıl, %50,6'sı kadın (130 kişi), %49,4'ü ise erkek (127 kişi) olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin etik değerlere uyma düzeylerine ilişkin öğrencilerinin görüşleri karşılaştırılmıştır. Her iki branş öğretmeni arasında yapılan karşılaştırmada öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeği alt boyutları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.001$). Yani mesleki sorumluluk ve mesleki yeterlilik alt boyut puanlarına bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ortalama puanlarının din kültür ve ahlak bilgisi öğretmenlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. BES öğretmenlerinin mesleki etik ilkelere uyma düzeylerinin iyi, DKAB öğretmenlerinin ise orta seviyede olduğu yani her iki branşta da beklenen seviyenin altında olduğu ve mesleki etik ilkelere uyma konusunda özellikle DKAB öğretmenlerinin bu konuya gerekli hassasiyeti göstermeleri gerektiği sonucuna ulaşıldı.

Sorumlu Yazar: Şaban
ÜNVER
saban.unver@omu.edu.tr

Anahtar kelimeler: Öğretmen, Beden Eğitimi ve Spor, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Etik

**Comparison of Ethical Values Compliance Levels of Different
Branch Teachers According to Student Perceptions**

Abstract

The aim of the present study is to assess and compare the professional competence and compliance with ethical values levels of teachers of physical education and sports (PES) and religious culture and moral knowledge (RCMK) according to the perceptions of secondary school students. 257 students who were attending 5th, 6th, 7th and 8th grades in 27 secondary schools of Ministry of National Education in Samsun participated in the study. "Demographic Information Form" developed by the researcher and "Teacher Ethical Values Scale according to Student Perception" developed by Gündüz and Coşkun (2012) were used as data collection tool. SPSS 21 program was used for statistical analysis of data. It was found that the average age of the students in the study was 11,96 years, 50.6% (130) were female and 49.4% (127) were male. Students' views on compliance with ethical values levels of teachers of physical education and sports and religious culture and moral knowledge were compared. Significant difference was found between Teacher Ethical Values Scale sub-dimensions according to students' perceptions in the comparison of teachers of the two branches ($p<0.001$). In terms of professional responsibility and professional competence sub-dimension scores, average scores of teachers of physical education and sports were found to be higher than those of teachers of religious culture and moral knowledge. It was concluded that PES teachers had good levels of compliance with professional ethical principles, while RCMK teachers had moderate levels, which means that the levels were lower than expected in both branches and it was concluded that especially RCMK teachers should show the required sensitivity on complying with professional ethical principles.

Keywords: Teacher, Physical Education and Sport, Religious Culture and Moral Knowledge, Ethics

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
22.09.2021

Kabul Tarihi:
12.10.2021

Online Yayın Tarihi:
28.12.2021

¹ Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Uluslararası 100. Yıl Eğitim Sempozyumu'nda sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Etik sözcüğü Yunanca “ethos” sözcüğünden türetilmiştir ve “karakter”, “adet”, “usül” anlamına gelmektedir. Fransızca’ dan “éthique” sözcüğünden Türkçe ’ye gelmiştir. TDK etiği çeşitli meslekler arasında tarafların uyması ve kaçınılması gereken davranışlar bütünü olarak açıklanmıştır (Aktaş, 2014).

Öğretmenlik, insan ilişkilerinin fazla yaşandığı ve ahlaki sorumlulukları bulunan etik bir meslektir (Şentürk, 2009). Meslek etiği, toplumun çıkarları düşünülerek kişilerin mesleklerini icra ederken birbirleriyle çatışmasını engellemek ve uyum içerisinde çalışmalarını sağlayacak davranış biçimlerini ifade eden kurallar bütünü olarak tanımlanmaktadır (Koçyiğit ve ark. 2017). Öğretmenlik mesleğinde etik ise, öğretmenin mesleği uygulama sürecinde, öğrencilerle, toplumla ve meslektaşlarla olan ilişkilerde üstlenilmesi beklenen sorumlulukları, uyulması gereken kuralları ve ilkeler şeklinde ifade edilmektedir (Erdem ve Şimşek, 2013). Öğretme ve öğrenmede toplumsal ve kültürel değerlerin yanı sıra öğretmenlerin değer yargıları, ahlaki yapısı, duyguları ve inançları da örtük bir biçimde aktarılır (Tezcan, 2003). Öğretmenlik mesleği ile etik kavramı arasında çok yakın bir ilişki olduğu söylenebilir. Öğrenci tarafından rol-model alınan öğretmen ile öğrenci ahlaki arasında kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır (Ateş, 2012). Yapılan iş veya meslek ne olursa olsun meslek etiği ilkelerinin evrensel ilkeler olduğu dikkate alındığında öğretmenin de hangi branşta öğretmenlik yaptığına bakılmaksızın mesleki etik ilkelere uyma zorunluluğu vardır (İlgaz ve Bilgili, 2006). Etik değerlere ilişkin farkındalıkla bilinçli yetişen bireyler, gelecekte bireysel ve toplumsal ilişkilerinden meslek hayatlarına kadar her türlü davranışta doğru ve iyi olanı yapma gayreti içinde olacaklardır (Karataş, 2013). Alan yazında yapılan araştırmaların genel olarak; öğretmen denetçisi (müfettiş), okul yöneticisi, öğretmen veya öğretmen adaylarıyla yapıldığı buna bağlı olarak yapılan çalışmalarda eğitimcilerin etik kurallara uyma açısından kendi kendilerini değerlendirdiği sonucu ortaya çıkmaktadır (Gözütok, 1999; Özbek, 2003; Örenel, 2005; Pelit ve Güçer, 2006; Dayanç, 2007; Sakin, 2007; Baloğlu, ve ark. 2008; Uğurlu, 2008; 2010; Dağlı ve Akyıldız, 2009; Yaman ve ark. 2009; Yılmaz ve Altunkurt, 2009; Güler, 2010; Öztürk, 2010; Turgut, 2010; Kartal ve ark. 2011; Taşar, 2011; Turhan ve Çelik, 2011; Arğa, 2012; Erdoğan, 2012; Kayıkçı ve Uygur, 2012; Özdemir ve ark. 2013). Öğretmenleri, öğretmen adaylarını, okul yöneticilerini ve öğretmen denetçilerini (müfettiş), öğrenci algısına göre değerlendiren çalışmaların oldukça az olduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca literatürde var olan çalışmalarda da örneklem grubunda branş ayrımı yapılmadan tüm öğretmenlerin yer aldığı görülmüştür. Bu bağlamda araştırmamızda ortaokul öğrencilerinin algılarına göre BES ile DKAB öğretmenlerinin etik değerlerini branş bazlı belirlemek ve bu değerleri karşılaştırmak amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot

Ortaöğretim öğrencilerinin algılarına göre BES ve DKAB öğretmenlerinin etik değerlere uyma düzeylerinin incelendiği çalışmamız tarama modelinde nicel bir araştırmadır.

Çalışma Grubu

Araştırma verileri, Samsun’da bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 27 Ortaöğretim okulunun 5-6-7 ve 8. sınıflarında öğrenimine devam etmekte olan 257 öğrencinin gönüllü katılımlarıyla toplanmıştır. Öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeği anketini buldukları sınıfta not ortalaması olarak ilk 5 sıralamasına giren öğrenciler iki branş öğretmeni için doldurmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan öğrenciye ve değerlendirilen öğretmene ait bazı bilgiler için “demografik bilgi formu” ve Gündüz ve Coşkun (2012)’un geliştirdiği “Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği” kullanılmıştır.

Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği

Gündüz ve Coşkun (2012) tarafından geliştirilen ölçek, beşli likert türünde hazırlanan iki alt boyut (mesleki sorumluluk (19 madde) ve mesleki yeterlilik (11 madde)), 30 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutların toplam ortalama puan değerlendirilmesi Hiç (1.00-1.80); Az (1.81-2.60); Orta (2.61-3.40); Çok (3.41-4.20); Pek çok (4.21-5.00) şeklindedir. İç tutarlık katsayısı olan Cronbach alfa güvenilirlik değeri mesleki sorumluluk boyutunda 0,94 mesleki yeterlilik boyutunda 0,86 ve ölçeğin genelinde ise 0,95’tir. Bu çalışmada güvenilirlik katsayısı 0,94 olarak tespit edilmiştir.

İstatistik

İstatistiksel analizlerde SPSS 21 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılımına Kolmogorov Smirnov testi ile bakılmış ve verilerin normal dağılım göstermediği saptanmıştır. Verilerin analizinde Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Yüzde frekans dağılımları incelenmiş ve anlamlılık değeri 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1

Öğrencilere ait tanımlayıcı bilgiler

	Değişkenler	n	%
Cinsiyet	Kadın	130	50,6
	Erkek	127	49,4
	Total	257	100,0
Sınıf	5. Sınıf	41	16,0
	6. Sınıf	44	17,1
	7. Sınıf	74	28,8
	8. Sınıf	98	38,1
	Toplam	257	100,0
Yaş Ort ± SS		11,96±1,19	

Tablo 1’de öğrencilere ait tanımlayıcı bilgiler verilmiştir. Çalışmamıza gönüllü olarak katılan öğrencilerin %50,6’sının kız %49,4’ünün erkek ve yaş ortalamasının 11,96±1,19 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlere ait tanımlayıcı bilgiler

Brans	Öğretmen	N	Ort	SS	
BSÖ	Yaş (yıl)		39,72	6,09	
	Meslekteki Yılı	44	14,95	5,73	
	Şu an Bulunduğu Okuldaki Yılı		6,75	3,19	
	Cinsiyet	Kadın	17		
		Erkek	27		
DKAB	Yaş (yıl)		39,11	5,55	
	Meslekteki Yılı	44	14,34	5,42	
	Şu an Bulunduğu Okuldaki Yılı		6,72	3,10	
	Cinsiyet	Kadın	26		
		Erkek	18		

Tablo 2’de öğretmenlere ait bazı tanımlayıcı bilgiler verilmiştir. Çalışmamızda öğrenci algısına göre değerlendirilen öğretmenlerin yaş ortalamasının BSÖ için 39,72 yıl, DKAB için 39,11 yıl olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla her iki branş öğretmenlerinin yaş ortalamasının birbirine yakın olduğu görülmüştür.

Tablo 3

BES ve DKAB öğretmenlerin etik değerlere uyma düzeylerine ilişkin öğrenci görüşlerinin sonuçları

Alt Boyutlar	Öğretmen Branşı			
	BES		DKAB	
Mesleki Sorumluluk	Ort	SS	Ort	SS
1. Öğretmenlerimiz hepimize eşit davranırlar.	3,51	1,20	2,64	1,18
2. Öğretmenlerimiz bizi olduğumuz gibi kabul ederler.	3,52	1,22	2,62	1,18
3. Öğretmenlerimiz, bizlere karşı adaletli davranırlar.	3,51	1,21	2,63	1,17
4. Öğretmenlerimiz bizlere eşit söz hakkı verirler.	3,48	1,22	2,60	1,18
5. Öğretmenlerimiz hoşgörülüdürler.	3,50	1,24	2,60	1,19
13. Öğretmenlerimiz bizimle yeterince ilgilenirler.	3,56	1,21	2,63	1,21
17. Öğretmenlerimiz dersi büyük bir zevkle işlerler.	3,60	1,21	2,66	1,22
18. Öğretmenlerimiz dersi amacına uygun olarak işlerler.	3,64	1,20	2,74	1,23
19. Öğretmenlerimiz bize karşı kibar davranırlar.	3,56	1,24	2,65	1,20
20. Öğretmenlerimiz bize karşı sevecen davranırlar.	3,52	1,27	2,59	1,20
21. Öğretmenlerimiz saygıyı hak ederler.	3,74	1,22	2,81	1,24
22. Öğretmenlerimiz bizi mutlu etmek için elinden geleni yaparlar.	3,55	1,26	2,58	1,23
23. Öğretmenlerimiz kendimizi ifade etmemize fırsat verirler.	3,49	1,23	2,53	1,21
24. Öğretmenlerimiz bizim hata yapabileceğimizi kabul ederler.	3,51	1,24	2,51	1,25
26. Öğretmenlerimiz isteklerimizi bastırma yerine bizi anlamaya çalışırlar.	3,45	1,27	2,46	1,22
27. Öğretmenlerimiz bizi değil davranışlarımızı eleştirirler.	3,35	1,23	2,47	1,21
28. Öğretmenlerimiz haklı olduğumuz durumlarda bizi desteklerler.	3,40	1,25	2,51	1,24
29. Öğretmenlerimiz hata yaptığımızda bizden özür dilerler.	2,12	1,41	2,44	1,27
30. Öğretmenlerimiz konuşmalarında yargılayıcı değil, açıklayıcı dil kullanırlar	3,80	1,25	2,71	1,20
GENEL	3,46	1,10	2,60	1,11
Mesleki Yeterlilik				
6. Öğretmenlerimiz sabırlıdır.	3,44	1,24	2,62	1,21
7. Her konuda öğretmenlerimize güvenimiz.	3,50	1,19	2,61	1,17
8. Öğretmenlerimiz bize hep doğruları söylerler.	3,45	1,23	2,63	1,20
9. Öğretmenlerimiz sır tutarlar.	3,36	1,24	2,60	1,23
10. Öğretmenlerimiz belirlenen sınıf kurallarına uygun davranırlar.	3,55	1,22	2,78	1,69
11. Öğretmenlerimiz, bizlere sağlıklı ve güvenli bir ortam sağlarlar.	3,56	1,21	2,65	1,17

12. Öğretmenlerimiz, okul araç gereçlerini tasarruflu kullanırlar.	3,61	1,18	2,66	1,15
14. Öğretmenlerimiz çeşitli ihtiyaçlarımızı karşılamaya çalışırlar.	3,51	1,23	2,60	1,22
15. Öğretmenlerimiz mesleğini severek yapmaktadırlar.	3,55	1,21	2,64	1,20
16. Öğretmenlerimiz vaktinde derse girerler.	3,58	1,23	2,63	1,16
25. Öğretmenlerimiz bize ismimizle hitap ederler.	3,50	1,27	2,49	1,22
GENEL	3,51	1,09	2,63	1,12

Tablo 3'te öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeği alt boyutlarının (mesleki sorumluluk ve mesleki yeterlilik) toplam puan ortalamaları gösterilmiştir. Bununla birlikte BES ve DKAB öğretmenlerinin etik değerlere uyma düzeylerine ilişkin öğrencilerin sorulara vermiş oldukları cevaplara göre ortalama değerler verilmiştir.

Tablo 4

BES ile DKAB öğretmenlerin etik değerlere uyma düzeylerine ilişkin öğrenci görüşlerinin karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Branş	Öğrenci Sayısı	Ort.	SS	p
Mesleki Sorumluluk	BES	257	3,47	1,10	0,001**
	DKAB		2,60	1,11	
Mesleki Yeterlilik	BES	257	3,51	1,09	0,001**
	DKAB		2,63	1,12	

**p<0,001

Tablo 4'te BES ile DKAB öğretmenlerinin etik değerlere uyma düzeylerine ilişkin öğrencilerin görüşleri neticesinde alt boyut toplam puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Her iki branş öğretmeni arasında yapılan karşılaştırmada öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeği alt boyutları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0.001). Mesleki sorumluluk ve mesleki yeterlilik alt boyut puanları incelendiğinde BES öğretmenlerinin ortalama puanlarının DKAB öğretmenlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma

Bu çalışma ortaokul öğrencilerinin algılarına göre BES ile DKAB öğretmenlerinin etik değerlere uyma düzeylerini branş bazlı belirlemek ve bu değerleri karşılaştırmak amacıyla tasarlanmıştır. Öğrenci algılarına göre öğretmen etik değerler ölçeği alt boyutlarının toplam puan ortalamaları incelendiğinde, BES öğretmenlerinin mesleki sorumluluk alt boyut puan ortalaması 3,46, mesleki yeterlilik alt boyut puan ortalaması 3,51 olarak saptanırken, DKAB öğretmenlerinin mesleki sorumluluk alt boyut puan ortalaması 2,60, mesleki yeterlilik alt boyut puan ortalaması 2,63 olarak saptanmıştır. Ortaöğretim öğrencilerinin algılarına göre BES ve DKAB öğretmenlerinin etik değerlere uyma düzeylerini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmada öğretmenlerin mesleki sorumluluk açısından ve mesleki yeterlilik açısından etik değerlere BES öğretmenlerinin “Çok” DKAB öğretmenlerinin ise “Orta” düzeyde uydukları tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde bizim çalışmamızda olduğu gibi öğrenci algısına göre öğretmenlerin branş ayrımını dikkate alan

çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Çalışma sayısı fazla olmamakla beraber branş ayrımı yapılmadan öğrenci algılarına göre öğretmenlerin etik değerlere uyma düzeylerinin değerlendirildiği çalışmalar da mevcuttur.

Tosunoğlu ve Semerci (2017) Türkçe öğretmenlerinin mesleki etik davranışlarına ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri isimli çalışmalarında öğrenci görüşlerine göre Türkçe öğretmenlerinin mesleki sorumluk ve mesleki yeterliliklerine ait görüşlerinde “çok” düzeyde uydularına belirtmişlerdir. Alandaki çalışmalar incelendiğinde öğretmenler için herhangi bir branş ayrımı yapılmadan öğrenci algısına göre değerlendirilen çalışma sonuçlarının araştırmamız bulgularıyla benzer olduğu görülmüştür (Helvacı 2010; Toprakçı ve ark. 2010; Gündüz ve Coşkun 2011; Yeşilyurt ve Kılıç 2014; Tunca ve ark. 2015).

Aydoğan (2011) çalışmasında öğrenci algısına göre öğretmenlerinin mesleki etik ilkelere büyük ölçüde uyduğunu belirtmiştir. Arğa (2012) çalışmasında genel olarak öğrencilerin öğretmenlerinin mesleki etik ilkelere uygun davranışlar sergilediklerini düşündüklerini ortaya koymuştur. Çelebi ve Akbağ (2012) araştırma bulgularına dayanarak çalışmalarına katılan öğretmenlerin meslek etiği ile ilgili ilke ve davranışlara duyarlı olduklarını belirtmişlerdir. Ancak literatürde etik değerlere uyma düzeylerinin “Orta” seviyeden de az olduğu belirten çalışmaların mevcut olduğu tespit edilmiştir (Uğurlu 2008). Farklı bir çalışmada Örenel (2005) öğrencilerin öğretmenlerinin mesleki sorumluluk ve mesleki yeterlilik ilkelerine uygun davranışlar sergilediklerini belirtmiştir.

Çalışmamızda BES ile DKAB öğretmenlerinin etik değerlere uyma düzeylerine ilişkin öğrencilerin görüşlerine göre alt boyut toplam puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Her iki branş öğretmeni arasında yapılan karşılaştırmada etik değerler ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. BES öğretmenlerinin her iki alt boyutta da ortalama puanlarının DKAB öğretmenlerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde hemen hemen tüm çalışmaların branş ayrımı gözetilmeden yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla çalışmamızın bu sonucunu karşılaştırabileceğimiz herhangi bir araştırma bulunmamıştır.

Öğretmenler sözleriyle değil, davranışlarıyla birer model olmalıdırlar. Öğrencilerin sosyal ve ahlaki deneyimlerinin, daha çok öğretmenleriyle etkileşimleri sonucunda oluştuğundan hareket edilirse (Saban, 2000), etik değerlere yüksek düzeyde sahip olan öğretmenlerin, yansıttıkları davranışlarıyla öğrencilerde etik değerlerle ilgili farkındalık oluşabilir. Bu farkındalığa sahip olan öğrencilerin, “gelecekte bireysel ve toplumsal ilişkilerinden meslek yaşamlarına kadar her türlü davranışlarında doğru ve iyi olanı kendilerine rehber edinecekleri” belirtilmektedir (Karataş, 2013). Bu hassas noktadan hareketle sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin genel olarak hem BES hem de DKAB öğretmenlerinin etik ilkelere uygun davranış sergilemelerini iyi düzeyde algıladıkları

ancak özellikle DKAB öğretmenlerinin mesleği sorumluluk ve mesleği yeterlilik alanlarında bir sorun yaşadıkları ve bu konuda gelişmeye ihtiyaç duydukları anlaşılmaktadır. Bu çalışmadan hareket ederek mesleki etik ilkelere uyma konusunda özellikle DKAB öğretmenlerinin konuya gerekli hassasiyeti göstermeleri gerektiği söylenebilir. Ayrıca branş ayrımı yapılmadan öğretmen adaylarının okudukları fakülteden mezun olmadan etik değerleri önceleyecek şekilde eğitilmesi gerekmektedir. Branş ayrımı olmadan tüm öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek, etik bilincinin yerleşmesi ve geliştirilmesinin sağlanması; bununla beraber öğretmenlere mesleki etik konusunda sürekli olarak etkinlikler ve hatırlatmalar yapılması önerilebilir.

Kaynaklar

- Aktaş, K. (2014). Etik-Ahlak ilişkisi ve etiğin gelişim süreci. *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 22-32.
- Arğa, M. (2012). *Öğretmenlerin mesleki etik ilkeleri kapsamındaki davranışlarının ilköğretim ve ortaokul öğrencilerinin algılarıyla değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ateş, N. (2012). Öğretmenlikte meslek ahlâkı ve mesleki değerler. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 3(6), 3-18.
- Aydoğan İ. (2011). Öğretmenlerin mesleki etik ilkelere uyma düzeylerinin öğrenciler tarafından algılanması. *F.Ü.Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2); 87-96.
- Baloğlu, N., Karadağ, E., Doğan, A. E. (2008). İlköğretim okulu yöneticilerinin mesleki etik davranışları. *İş Ahlakı Dergisi*, 1(2), 7-26.
- Çelebi N. ve Akbağ M. (2012). A study for identification of ethical conduct of the teachers working at public high schools. *International Online Journal of Educational Sciences*. 4(2), 425-441.
- Dağlı, A. ve Akyıldız, S. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin görüşlerine göre ilköğretim denetmenlerinin etik davranışları. *Dicle Üniv. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 27-38.
- Dayanç, T. (2007). *Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerinin mesleki etik konusundaki görüşleri ve mesleki etik ikilemleri çözümlene biçimleri*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Erdem, R. A. ve Şimşek, S. (2013). Öğretmenlik Meslek Etiğinin İrdelenmesi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(15).
- Erdoğan, Ç. (2012). İlköğretim okul müdürlerinin davranışlarının etik ilkelere uygunluğu. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (2), 503-518.
- Gözütok, F. D. (1999). Öğretmenlerin etik davranışları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32 (1-2), 83-99.
- Güler, A. (2010). Eğitim denetiminde etik sorunsalı. *İkinci Uluslararası katılımlı eğitim denetimi kongresi bildiriler kitabı* (Editör: T. Karaköse, K. Yılmaz, Y. Altinkurt). (23-25 Haziran 2010), Kütahya, 66-71.
- Gündüz Y. ve Coşkun Z.S. (2011) Elementary school students's views regarding the level of their teachers' complying with professional ethics principles. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11(2); 95-110.
- Gündüz Y. ve Coşkun Z.S. (2012) Öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 13(1);111-131.
- Helvacı, M. A. (2010). İlköğretim okulu yöneticilerinin etik liderlik davranışı gösterme düzeyleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*.
- İlgaz, S. ve Bilgili, T. (2006). Eğitim ve öğretimde etik. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 199-210.
- Karataş, A. (2013). İlköğretim öğretmen adayları için meslek etiğinin önemi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 28, 304-318.

- Kartal, E. S., Karaköse, T., Özdemir, T. Y. Yirci, R. (2011). Öğretmen görüşlerine göre eğitim müfettişlerinin sahip olması gereken mesleki etik ilkeler, *III. Uluslararası katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi*, 22-24 Haziran 2011, Mersin Üniversitesi Çiftlikköy Kampusu, Mersin.
- Kayıkçı, K., ve Uygur, Ö. (2012). İlköğretim okullarının denetiminde mesleki etik: Bir durum çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18(1), 65-94.
- Koçyiğit, S., Uzuner, M., Salgın E., Yüksek, M. (2017). Öğrencilerin muhasebe meslek etiği algısı: Gazi üniversitesinde bir uygulama, *Ömer Halisdemir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 158-177.
- Örenel, S. (2005). *Öğretmenlerin mesleki etik ilkeleri kapsamındaki davranışlarının ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerinin algılarıyla değerlendirilmesi*, Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özbek, O. (2003). *Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekî etik ilkeleri ve bu ilkelere uyma düzeyleri*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Özdemir, T. Y., Boydak Ozan, M., Yirci, R. (2013). Öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerine göre il/ilçe milli eğitim müdürlükleri yöneticilerinin etik liderlik davranışları. *International Journal of Social Science*, 6(3), 509-527.
- Pelit, E., ve Güçer, E. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili etik olmayan davranışlara ve öğretmenleri etik dışı davranışa yönelten faktörlere ilişkin algılamaları. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 95-119.
- Saban, A. (2000). *Öğrenme öğretme süreci. Yeni teori ve yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sakin, A. (2007). *Okul öncesi öğretmenlerin mesleki etik davranışlar hakkındaki görüşleri ile ahlaki yargı düzeyleri ve öğretmenlik tutumlarının incelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şentürk, C. (2009). Öğretmenlik mesleğinde etik, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 10(111), 25-29.
- Taşar, H. H. (2011). Özel okullarda çalışan öğretmenlerin görüşlerine göre eğitim müfettişlerin davranışlarının meslek etiği açısından incelenmesi, (Adıyaman örneği), *III. Uluslararası katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi*, 22-24 Haziran 2011, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Tezcan, M. (2003). Gizli müfredat: Eğitim sosyolojisi açısından bir kavram çözümlemesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 2-8.
- Toprakçı, E. Bozpolat, E., Buldur, S. (2010). Öğretmen davranışlarının kamu mesleği etiği ilkelerine uygunluğu. *e-international journal of educational research*, 1(2), 35-50.
- Tosunoğlu, Y. ve Semerci, Ç. (2017). Türkçe öğretmenlerinin mesleki etik davranışlarına ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(18), 655-670
- Turhan, M. ve Çelik, V. (2011). Okul yöneticilerinin etik liderlik davranışlarının okullardaki sosyal adalet üzerindeki etkisi. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6(1), 438-452.
- Uğurlu, C. T. (2008). Lise son sınıf öğrencilerinin öğretmenlerinin etik davranışlarına ilişkin algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), 367-378.
- Uğurlu, C. T. (2010). Öğretmenlerin eğitim müfettişlerinin etik davranışlarına ilişkin görüşleri. *e-International Journal of Educational Research*, 1(2), 66-78.
- Yaman, E., Çetinkaya-Mermer, E., Mutlugil, S. (2009). İlköğretim okulu öğrencilerinin etik davranışlara ilişkin görüşleri: Nitel bir araştırma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 93-108.
- Yeşilyurt, E. ve Kılıç, E.M. (2014). Ortaokul öğrencilerinin algılarına göre öğretmenlerin etik değerlere uyma düzeylerinin değerlendirilmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 18(60), 471-486.
- Yılmaz, K., ve Altinkurt, Y. (2009). Öğretmen adaylarının mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri. *İş Ahlakı Dergisi*, 2(2), 71-88.